

Conștiințiozitatea acestea însă a lipsit multor culegători de folclor românesc, defect explicabil probabil prin credința că producțiunile populare trebuie să fie și frumoase iar ei trebuie să înțeleagă tot ce aud.

G. GIUGLEA.

Primul dicționar de științe naturale române.

„Vocabularium pertinens ad tria Regna Naturae“ de Gh. Șincai.

Scriind la 1921 un mic studiu asupra „Istoriei naturii sau a firei de Gh. Șincai“¹ am arătat, că în biblioteca episcopiei române gr. cat. din Oradea-Mare se păstrează și un vocabular manuscris de istorie naturală de același autor, cum era de altfel cunoscut acest lucru dintr'un Raport al lui *Densușianu* (p. 208) și din Istoria literaturii române de *N. Iorga*².

Fiind în toamna anului 1916 „evacuat“ oficial împreună cu toți profesorii din Blaj la Oradea-Mare, am avut prilej să cunosc și să-mi copiez acest Vocabular prin bunăvoința Pr. Sf. Episcop Dr. *Demetriu Radu* de pie memorie și a Ilustr. Sale Dr. *Jacob Radu*, canonic prelat papal, însă abia acum m'am hotărît să public acest vocabular, văzând interesul ce se deșteaptă tot mai mult la noi pentru istoria științelor, în urma activității Institutului de Istoria medicinei de la Universitatea din Cluj, condus sub auspiciile d-lui prof. Dr. *I. Guiart* de la Lyon de d-l docent Dr. *V. Bologa*.

Vocabularul lui *Șincai* este un manuscript în octav. Partea primă, pag. 1—15 este vocabular latin-român-maghiar-german. Partea a doua cuprinde pe pag. 17—31 vocabularul român-latin-maghiar-german. Textul românesc este scris cu cirilele mărunte și citește cunoscute ale lui *Șincai*.

Mai jos public numai vocabularul latino-român, pen-

¹ Al. Borza, *Prima istorie naturală românească — Istoria naturii sau a firei de Gh. Șincai* —, în „Transilvania“, vol. III (1921), No. 10—12, p. 825—836.

² Vol. II, p. 205.

tru economie de tipar, textul maghiar-german nefiind de interes literar pentru noi.

Examinând registrul lui *Şincai*, putem da de urma isvoarelor de care s'a servit autorul.

Comparând lista numirilor de plante din vocabularul lui *Şincai* cu „Verzeichniss der in Siebenbürgen wildwachsenden Pflanzen“ compus de *P. Sigerus* și publicat în *Siebenbürgische Quartalschrift* vol. II (1791) anexă la fasc. 3¹, găsim că toate numirile din „Verzeichniss“ se găsesc și la *Şincai* (cu foarte puține omisiuni, scăpate din vedere cu ocaziunea copierii). În schimb vocabularul lui *Şincai* cuprinde și în partea botanică câteva numiri noi.

Şincai s'a servit deci cu siguranță de publicația lui *Sigerus*, pe care a mai completat-o cu unele numiri aflate mai târziu de el și cu toate cuvintele privitoare la regnul animal și mineral, pe care le-a extras din „Istoria naturii sau a firei“, prelucrată de *Şincai* însuși după *Helmuth*.

È interesant de reținut, că *Şincai* nu a cunoscut lista adițională de plante ardeleno medicinale, cu 21 numiri românești, publicată de farmacistul *Sam. Kräutner* în aceeași *Sieb. Quartalschrift*, anexă la vol. III (1793).

Timpul când a scris *Şincai* acest vocabular se poate preciza și el. După cum am arătat în prima mea publicație, *Şincai* a scris „Istoria naturii“ între anii 1806—1810. Vocabularul deci a trebuit să fi fost scris între 1808 și 1810 — după publicarea listei lui *Sigerus* și înainte de a se ocupa de tipărirea croniceii sale.

Partea botanică a vocabularului își are istoria ei („habent sua fata libelli“), pe care o schițez în următoarele. Din manuscrisul lui *Şincai* și din „Verzeichniss“ a trecut o mare parte a numirilor de plante în *Lexiconul de Buda* (1825), deși lipsesc acolo unele numiri sau, în ur-

¹ Acest „Verzeichniss“ l-am găsit copiat și de Episcopul *Samuil Vulcan* într'un manuscris mare, folio, intitulat „Tratatul despre vindecarea morburilor poporului dela tiera“. Manuscrisul se păstrează în aceeași bibliotecă episcopală din Oradea-Mare și mi l-am copiat în 1916.

ma unei cernerii critice, ele sânt trecute modificat și — să recunoaștem — mai corect. Lipsesc spre pildă în *Lexicon*: Spiuștea dracului = *Eryngium*; buruenușe albe = *Euphrasia officinalis*; sorbitoare = *Sanguisorba*. În *Lexicon* *Helianthus tuberosus* se numește „mere de pământ“ și nu „picioucă“, ca la *Șincai* (acest cuvânt lipsește și la *Sigerus*).

Lista de plante a lui *Sigerus* a trecut apoi în enumerarea lui M. *Fuss*¹, fără completările lui *Șincai*, rămase în manuscris. În același an (1847) regăsim această listă de plante tipărită și de T. *Cipariu* la Blaj². După 11 ani o mai retipărește încă odată G. *Barîțiu* la Brașov sub același titlu³.

În sfârșit, la a. 1906, d-l *Zach. C. Panțu* cuprinde într-o enumerare completă a numirilor de plante cunoscute până atunci⁴, și lista *Sigerus-Fuss-Cipariu-Barîțiu*, citând însă numai pe *Fuss* și pe *Barîțiu*, ne având cunoștință de izvorul original, de *Sigerus. G. Șincai* cu vocabularul său a rămas și mai departe tot necunoscut.

Iată câteva numiri de plante din *Șincai*, necitate în ediția I a *Vocabularului* de Z. C. *Panțu*: Cartam sau sofran sălbatec (*Carthamus*); țincraut (*Equisetum*); spiuștea dracului (*Eryngium*); sorbitoare (*Sanguisorba*).

Analiza lingvistică a vocabularului lui *Șincai* o las în seama filologilor competenți. Aci amintesc numai, că în studiul meu asupra cărții „Istoria naturii“ lui *Șincai* am arătat, din ce elemente se compune nomenclatura și ter-

¹ Alphabetarische Zusammenstellung der sächsischen, ungarischen, walachischen und deutschen Trivialnamen in Siebenbürgen wildwachsender oder allgemein cultivierter Pflanzen“, în *Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde*, II Band, Hermannstadt, 1847.

² „Vocabular de numele plantelor transilvane, românesc, latinesc (după sist. lui Linné) nemțesc și unguresc“ în „*Organul Luminării*“ Blaj, 1847.

³ În „*Călimdarul pentru poporul român*“ pe anul 1848 și 1859.

⁴ Z. C. *Panțu*, *Plantele cunoscute de Poporul Român*. București, 1906.

minologia sa științifică : neologisme artificiale, provincialisme, streinisme și foarte multe numiri neaoșe populare, care și astăzi ar putea cu mult drept și folos înlocui numirile și terminii streini, adoptați de cărturărimea noastră, săpând o prăpastie tot mai adâncă între limba poporului și a cărturarilor.

În următoarele public vocabularul lui *Șincai*, cu toate greșelile de scriere la numirile latinești (Centauria, Mesereum, Heleborus, Chalaminta etc.) și cu toate identificările lui greșite (Rhizophora Mangle nu este un animal, ci plantă !). Șincai avea cunoștințe foarte reduse și puțin exacte din științele naturale. Nu era specialist în materie.

Imi țin de plăcută datorie să mulțumesc Il. Sale Dr. *Iacob Radu* pentru bunăvoința cu care mi-a pus la dispoziție manuscrisul.

Absynthium vide inferius Artemisia. — Acarus, *strea-pede*. — Acatia Germanica, *porumbel*. — Acetosella, *măcriș trifoi*. — Achillea millefolium, *couda șoricelului*. — Acidum, *acru*. — Acipenser, *acipenser*. — Aconitum Napellus, *omiac*. — Acorus calmus, *speriban tărcat* sau *calmese*. — Agrimonia Eupatoria, *turiță mare*. — Agrostema Gythago, *neghină*. — Alauda, *ciocârlia*. — Alburnus, *lin*. — Alcas, *corle*. — Alcalinum, *alcalie* sau *leșios*. — Alce, *alce*. — Alcedo ispida, *alcedine* sau *țarcă de mare*. — Alchimilla, *crețșor*. — Alliaria, *iarbă de lungoare*. — Alsina, *racorină*. — Alumen, *piatră acru*. — Althaea, *ualbă mare*. — Ammodytes, *ammodit*. — Amphibium, *amfibii* sau care așa trăesc în apă ca și pre uscat. — Anagalis, *scânteuță*. — Anchusa officinalis vel Buglossa, *limba bouului* sau *miruță*. — Acer campestre, *jugastru*. — Acer pseudoplatanus, *paltin*. — Anemone hepatica, *foaie de jioară*. — Anethum foeniculum, *molatru*. — Angvilla vide Murana Angvilla. — Antacaeus, *cigă*. — Antimonium, *antimoniu*. — Antirrhinum Linaria, *in sălbatec*. — Apis, *albină*. — Apium graveolens, *seler*. — Aquilegia vulgaris, *clopotei*. — Aranea, *paingen*. — Ardea, *ardeă* sau *cocoștârc sălbatec*. — Ardea Garzetta, *cocoară*. — Ardea grus,

grai. — *Ardea stellaris*, *bou de baltă*. — *Arctium lappa* vel *Bardana*, *brustur*. — *Argilla*, *argilă* sau *lut*. — *Aristolochia longa*, *mărul lupului*. — *Arsenicum*, *arsenic* sau *putra șoricelului*. — *Artemisia Absinthium*, *pețin*. — *Arum maculatum*, *murt* sau *ghimberiu nemțesc*. — *Arundo*, *trestie*. — *Asarum Europaeum*, *popilnic* sau *poticnic*. — *Ascaris*, *ascariță*. — *Asclepias Vincetoxicum*, *lumineață* sau *brilianață*. — *Asparagus*, *șpargă*. — *Asphaltum*, *asfalt* sau *rășină de pământ*. — *Asplenium Scolopendrium*, *limba cerbului*. — *Asperula odorata* vel *Marysilva*, *sânzietane de pădure*. — *Atropa Belladonna*, *belladonă* sau *iarba codrului*. — *Avena*, *ovăș*. — *Aurichalcum*, *auricalc*.

Babyrussa, *babiruss*. — *Barbus*, *mreană*. — *Bardana* vide *Actium*. — *Belis major* vide *Chrysanthemum*. — *Belis perennis*, *floricea mult țiuțoare*. — *Belladonna* vide *Atropa*. — *Berberis vulgaris*, *acriș roșu*. — *Beta*, *sveglă*. — *Betonica officinalis*, *iarbă în frunza teiului*. — *Betula alba*, *mestecăn*. — *Boa*, *boe* sau *șerpi prea mari* sau *bălauri*. — *Bolus*, *bol* sau *lut pecetos*. — *Bonasia bonasiă* sau *passere împărătească*. — *Borax*, *borac*. — *Bos*, *bou*. — *Boscus fera*, *rață sălbatecă*. — *Botrytis*, *cartișol*. — *Brassica*, *curechiu*. — *Brassica capitata*, *curechiu cu căpățină*. — *Bubalus*, *bichol*. — *Buffo*, *broască răioasă*. — *Buglossa* vide *Anchusa*.

Calmus aromaticus vide *Acorus*. — *Caltha palustris*, *skelci*. — *Cancer*, *rac*. — *Capreolus*, *căprioară*. — *Cardiaca*, *creasta cocoșului*. — *Carduelis*, *stigliț*. — *Carlina acaulis*, *lută*. — *Carpinus*, *carpin*. — *Carpio*, *crap*. — *Cartthamus tinctorius*, *cartam* sau *șofran*. — *Cartilago*, *cartilagine* sau *os moale*. — *Carvum*, *chimin*. — *Castor*, *caștor*. — *Catus*, *pisică* sau *măță*. — *Centauria Cyanus*, *vinețele*. — *Centuaria lutea* vel *Gentiana rubra*, *dintură*. — *Centaurium minus*, *potroacă*. — *Cervus Dama*, *damă*. — *C. elaphus*, *cerb*. — *Cervus tarandus*, *cerb tarand*. — *Chamemilla*, *romoniță* sau *mușețel*. — *Chelidonium majus*, *rostopastă*. — *Chrysanthemum* vel *Belis major*, *roman*. — *Cicada*, *greluș*. — *Cichorium*, *cicoare*. — *Ciconia*, *cocostârg de casă*. — *Cienta* vide *Conium maculatum*. — *Cimex loc-*

tuarius, *stealniță*. — Citrinella, *citrinell*. — Clematis erecta vel Hammula Jovis, *năpraznic*. — Cobaltum, *cobalt*. — Coccus, *văpseală roșie*. — Cochleana armoracia vel Nasturtium, *hirean*. — Colchicum autumnale, *brândușe*. — Coluber, *colubru*. — Columba, *porumb*. — C. oenas, *p. sălbatec*. — Conium maculatum vel Cicuta, *cucută* sau *buvingiș*. — Convallaria majalis vel Lilium convallium, *suflețele*. — Coriandrum testiculatum, *puciognă*. — Corilus, *alun*. — Cornix, *cioară neagră*. — Corvus corax, *corb*. — Cottus Gobius, *cottul gobiu* sau *pește de piatră*. — Coturnix, *preapeliță*. — Crataegus, *păducel*. — Cremor tartari, *piatră de vin*. — Cricettus, *cârțiță* sau *hârciog*. — Crocotalis, *crotal*. — Cuculus, *cuc*. — Culex, *țințariu*. — Cultratus, *cultrat*. — Cuniculus, *iepure de casă*. — Cuprum, *aramă*. — Curculio, *gărgăriță*. — Cuscuta europaea, *întorțel*. — Cyanus vide Centauria. — Cygnus, *helci*. — Cynips, *cinipe*. — Cynoglossum officinale, *atrățel* sau *limba cânelui*. — Cyprinus, *crap*.

Daphne mesereum, *tulpînă*. — Datura Stramonium, *bolândariță*. — Dauca Carotta, *morcov*. — Delphinium Consolida vel Calcitrappa, *toporuș*. — Dermestes, *gândac de legumi*. — Dermestes piniperdu, *gândac de brad*. — Dictamnus albus, *dictamu* sau *frăntinel*.

Elephas, *elefant*. — Emberiza, *presură*. — Enula vide Innula. — Equisetum, *coada calului* sau *țincraut*. — Erinaceus, *ariciu*. — Ervum lens, *linte*. — Eryngium, *spiuțea dracului*. — Erysimum officinale, *frunza vonicului* sau *rapința*. — Esula vide Euphorbia. — Eupatorium Cannabinum, *cânepă de apă*. — Euphorbia helescopia vel Esula, *iarbă de nișei*. — Euphrasia officinalis, *buruienute albe* sau *silur*.

Falco, *șoim*. — Fario vide salmus Fario. — Fasciola hepatica, *călbeacă*. — Ferrum, *ferr*. — Filix, *filice*. — Foeniculum vide Anethum. — Formica, *furnică*. — Fragaria vesca, *fragi*. — Frangula, *lemnul cânele*. — Fraxinus, *frasin*. — Fringilla, *vrabiă*. — Fulica, *hodă*. — Fumaria officinalis, *fumul pământului*. — Furo, *nevăstuică*.

Gadus Lota, *mihalce*. — Gagates, *gagat*. — Galeopsis

vide *Lamium album*. — Galega, *galegă*. — Galla, *galiă* sau *guboace*. — Gallinago, *gallinagine*. — Gentiana amarella, *fierea pământului*. — Glandarius, *găioară*, sau *matuș*. — Gryllus migratorius, *locustă*. — Gypsum, *maz*.

Halec, *hering*. — Hammula Iovis, vide Clematis erecta. — Hedera, *fanchiu*. — Hedera, *rotungioară* sau *scenică*. — Heleborus vide Varatrum. — Helianthus annuus vel Heliotropium, *floarea soarelui*. — Helianthus tuberosus, *picioacă*. — Heliotropium vide Helianthus annuus. — Helix, *melc*. — Hepatica nobilis vide Anemone. — Hypericum perforatum, *sunătoare*. — Hiosciamus niger, *mășălarin*. — Hippopotamus, *cal de apă*. — Hordeum, *orz*. — Humulus lupulus, *hemeiu*. — Husa, *moron*. — Hirundo, *rundinea*. — Holcus sorgum, *mohor*. — Hydra, *polip* sau *peperig viu*. — Hyppoboscus, *gonopiștiriță*. — Hystrix, *arici de pădure*.

Ichneumon, *veaspă mare și galbină*. — Ictycolla, *cleiu de beșică de moron*. — Indigo, *indigo* sau *văseală vânătă*. — Insectum, *insect* sau *goangă*. — Inula Helenum, *iarbă mare*. — Iris germanica, *liliu vânăt*. — Isatis tinctoria, *solovârv*. — Iuniperus, *șniapăn*.

Lactuca scariola, *lăptucă amară*. — Lagopus, *lagop* sau *cocoș încălțat*. — Lanius, *laniu* sau *uliu mic*. — Lamium album vel Galeopsis vel Urtica mortua, *urzică moartă*. — Lanius excubitor, *uliu dela șuri*. — Laphatium acutum, *steage*. — Lapis suillus, *piatră puturoasă*. — Latraea squammaria, *mama pădurei*. — Lava, *lavă*. — Laurus, *laur, dafin*. — Leo, *leu*. — Leonurus Cardiaca, vide cardiaca. — Lepus, *iepure*. — Lichen, *lichen*. — Limax, *melc golaș*. — Lithantrax, *cărbune de pământ*. — Lithomarga, *lithomargă*. — Lithospermum officinale, *meiu păsăresc*. — Lota vide Gadus. — Lucioperca, *percă ce are dinți ra știuca*. — Lumbricus, *vârmă*. — Lupus, *lup*. — Lutra, *vidră*. — Lycoperdon tuberosum, *licoperdul tuberos* sau *bureatele cerbilor*. — Lygustrum, *mălin negru*. — Lynx, *linx*.

Maltha, *malthă* sau *cleiu negru*. — Malva silvestris, *nalbă sălbatecă*. — Marga, *maraă*. — Martes, *neast*. —

Marubium, *ansuroasă*. — Matricaria Chamomilla vide Chamomilla. — Meleagris, *curcă*. — Melilotus, *mitot*. — Melolontha vide Scarabaeus. — Mentha, *mintă* sau *izmă*. — M. aquatica, *m. de apă*. — M. pulegium, *poleiu*. — Mercurialis, *brie*. — Mercurius, *mercuriu* sau *argint viu*. — Merops, *merope* sau *mâncătoare de albini*. — Mica, *mică*. — Milissa chalaminta, *izmă* sau *mintă de munte*. — Miliun solis, vide Lithospermum. — Millefolium vide Achillaea. — Molybden, *plăibaf*. — Monedula, *porumb țigănesc*, sau *ciocă*. — Motacilla, *codobatură*. — Muraena angvilla, *angrillă*. — Mus, *șoarece*. — Musca, *muşcă*. — Myrtilus vide Vaccinium.

Napellus vide Aconitum. — Naphta, *naftă* sau *căzâm de pământ*. — Natrum, *natru*. — Nepeta cataria, *cătușnică*. — Nigus, *coroiu*. — Numida, *numidă*. — Nymphea alba, *plumâne albe*.

Oestrum, *oestru* sau *streale mare*. — Olor, *helci blând*. — Onager, *onagru*. — Onocrotalus, *lebădă* sau *gâscă gușată*. — Orchis morio, *coțiele popei*. — Origanum vulgare, *solocârve*. — Oriza, *urez*. — Otis tarda, *dropiă*. — Oxalis acetosella vide Acetosella.

Palumbus, *porumb gușat*. — Panicum germanicum, *mohor*. — Panicum miliaceum, *mălaiu mărunț*. — Papiho, *flutur*. — Parietaria, *parietariă* sau *iarbă de pârrete*. — Parus, *fielan*. — Pastinaca sativa, *păstârnac*. — Pavo, *peun*. — Pelicanus, *pelican*. — Perca fluviatilis, *percă de râu*. — Perdix, *potârnică*. — Pteroleum, *oletu de piatră*. — Phalaena, *flutur de noapte*. — Phasianus colchicus, *fasian*. — Philomela vel luscinia, *filomelă* sau *priveghitoare*. — Phoca, *rițel de mare*. — Pica, *coțofană* sau *țarcă*. — Picus, *pie* sau *ciocănitoare*. — P. martius, *ciocănitoare neagră*. — Pihularius vide Scarabaeus. — Pismum sativum, *mățere*. — Plantago minor, *lîmbaj oei*. — Plateola leucorodia, *cocostârg cu clonțul lat*. — Plumbum, *plumb*. — Polygonum Fagopyrum, *hrîșcă*. — Polypus vide Hydra. — Prester, *prester*. — Primula veris, *agliț* sau *dedeței*. — Prunella vulgaris, *busuioc de câmp*. — Prunus spinosa vide Acatia Germanica. — Pseudoa-

corus, *liliu galbin.* — Psitacus, *papagaiu.* — Pulegium vide Mentha. — Pulmonaria officinalis, *cuscrișor.* — Punex, *spună petroasă.* — Puteolana, *cenusă din munții ce ard pururea.* — Putorius, *ghihor.* — Pyrolla rotundifolia, *merișor.*

Quarzum, *cvartș sau piatră sclipitoare.*

Raja, *rae sau pește de mare.* — Rana, *broască.* — Reseda tinctoria, *rezedă.* — Rhamnus catharticus, *verigariu.* — Rhinoceros, *inărog.* — Rhizophora mangle, un dobitoc necunoscut pre la noi. — Rosa canina, *rug.* — Rubia tinctoria, *rubiă.* — Rubus Idaeus, *smeur.* — Rumex acetosa, *macriș.* — Rusticola, *rusticolă.* — Ruta muraria, *rută.*

Salamandra, *solomâzdră.* — Sal ammoniacus, *țepery* sau *salamiă.* — Sal Glauberi, *sarea lui Glauber.* — Salix, *salcă.* — Salmo, *salmon,* un fealiu de pește. — Salmo Fario, *păstrav.* — Sal nitri, *șletrum.* — Sambucus ebulus, *boz.* — S. nigra, *soc.* — Sanguisorba, *sorbitoare.* — Sanicula Europaea, *sănicior.* — Salpa, *ștocfiș.* — Salvia campestris, *șale de câmp.* — Saponaria, *soponel.* — Scabiosa arvensis, *scabiă.* — Scola (poate : Viola — notat Al. B.) odorata, *mioriomel (?)*. — Scarabaeus, *gândac.* — S. cornutus, *rădașcă.* — S. melolontha, *gândac de steajeariu.* — S. pilularius, *g. de balegă.* — Schistus, *șpoidală neagră.* — Sciurus, *știur mocuș;* Scolopaces, *școlopaci sau șnefi;* — Scolopendra, *mâța (popei) sau vearme cu multe picioare și flocos.* — Scolopendrium vide Asplenium. — Secale, *secară.* — Sepia, *sepiă.* — Scrophularia nodosa, *urzică neagră.* — Serpentinus, *serpentin.* — Serratula tinctoria, *seratulă.* — Silpha Germanica, *gândac de mortăciune.* — Solanum tuberosum, *meare și peare de pământ.* — Sonchus oleraceus, *susaiu.* — Spathum fluor, *bicășăl curgătoriu.* — Spathum ponderosum, *șpat greu.* — Spathum scintillans, *șpat sau bicășăl scânteitoriu.* — Sphinx, *flutur de seară.* — Spina canina vide Rhamnus. — Stannum, *cusutoriu.* — Steatites, *șteatix sau piatră elisoadă.* — Strix, *buhă.* — Struthio camelus, *ștrution.* — Sturio, *șturion.* — Sturnus, *graur.* — Succinum, *succin.*

— Sus Tajassa, *taiassu*, porc necunoscut pela noi. — Symphitum officinale vel Consolida major, *iarba lui Taten*.

Tabanus, *streate*. — Taenia, *limbric*. — Talcum, *talc*. — Talpa, *sobol*. — Taxus, *tisă*. — Terra fulonum, *pământ de văpsit*. — Termes pulsatorium, *carriu*. — Testudo, *țestoasă*. — Tetraonum, *găină sălbatecă*. — Tetrax, *te-trice*. — Thymallus, *găleață*. — Tigris, *tigridă*. — Tinca, *tincă*. — Tofus, *tof* sau *puteolană împetrită*. — Tonsilla, *ghindurile grumazului*. — Tremella, *tremellă*, un feliu de plantă. — Tricha, *sardelle*. — Tringa, *tringă* sau *șnef de țermure*. — Tripa natans, *ciulină*. — Triticum, *grâu*. — Tr. repens, *pir*. — Tritta, *trută* sau *păstrav cu negru pătat*. — Tuber, *poame de pământ*. — Turdus, *merlă*. — Turtur, *turturea*. — Tussilago Farfara, *podbeal*.

Vaccinium Myrtilus, *afin*. — Valeriana, *odolan*. — Varasum Thapsus vel Verbascum, *coada vacii*. — Varatrum vel Heleborus albus, *strigoaie*. — Verbascum vide Varasum. — Verbena officinalis, *sporîș*. — Veronica, *vindrlică*. — Vespa, *veaspă*. — Viburnum, *drâmoz*. — Vicia faba, *bob*. — Vinca pervinca, *saștiu*. — Vincetoxicum vide Asclepias. — Viola, *vioară*. — Vipera, *viperă*. — Viscus, *văsc*. — Vismuthum, *vismut* etc. — Viverra, *veverită*.

Ungven. Ceti, *unsoare de peaste*. — Upupa epops, *pupăză*. — Urogallus, *urogall*. — Ursus, *urs*. — Urtica urens, *urzicută*. — Urus, *zimbbru*.

Vulpes, *vulpe*. — Vultur, *vultur*.

Zebra, *zebră*. — Zibellina, *zibellină*. — Zincum, *zinc*.

AL. BORZA (Cluj)

Un Rus despre literatura română în anul 1844

Intâmplarea mi-a adus în mână un volum din revista germană „Das Ausland“, (ed. Cotta, Stuttgart und Tübingen) din anul 1844. În numerele 344, 345 și 346 din 9, 10 și 11 Decembrie se publică, cu titlul „Über den ge-